

یه یامی شیعر

حامد سعید حسنان

نهوه شنیکی ناساییه، نم شاعیر، کاریگه ریتینی ناو شاعیری لمسر بیت، بان شم چیزکنووس بکوتته زیر کارکردی ناو چیزکنووساهو. ناوه مافی هاموو نووساریکه به شیوه‌یکی نوی، فلان بیرویکی دیرین بخاته وه که، دهستویفسکی به راشکاوی دهليت: (نیمه هاموومان له پالتوکاهی گوکول) نوه سارمان دهرهیتاوه. (۱)

رهنخنگر کاسنیکه له کیانی ساردهم تیده‌هاک، دهراک به روای مژزووی خنی دهکات، دهزانت له پینایی چیدا دهنوویست و همیلی بق ناویه، نهربیان بق نووسینی نادهیک هان بدان، که نهک هنر رهنگانه‌یه پهونی مژزوو بیت، بالکو گوریکیش بدو رهونه بدان. بلینسکی رواییکی کاریگری، له ساره‌هانی شو شده‌یدا بینیوه، که مداستی بورو و جیدهستی به باره‌هی گوکول اووه دیاره. که گوکول چارشیوی لمسر رووی دزیوی پیومندیه فیودالیه‌یه کان نا بردووه، بلینسکی بشتی گرتووه، ولن که له فیکری روشنی خنی پاشگاه بسوونه، سارکونی کردووه، بلینسکی و گوکول له نزیکوه یه کیانی ناساییه، ولن نوه پیومندیه به چاک بان خراب له رهنخنگانی بلینسکیدا رهنگی نهاده‌تله، بلینسکی باره‌هی گوکول هاسنگاندووه، نهک خودی گوکول. پسندکردن بان رهنگانه‌یه باره‌هی نهاده‌یه، نایتی زادهی پیومندیه باش بان خرابی نیوان رهنخنگر و نهاده‌یه بیت.

رهنخنگر شرکنکی کرانی لمسر شانه و باربریس بارانهار مژزوو، دهزانت هوكی مژزوو له هاموو حوكنک ساخته‌ر، بؤی له خپرا حوكم نادات. نازار عبدولواحدی به دریازیان نوه هاسنگاندنی بق شیعری «لازه»ی محمدامد حمه‌باقیی کردووه، خاریکی پسندانی دوستانه هونزاوه‌کاهی، ته او به پیچوانه ناوه نووسینانه‌یه و که سباره‌ت شیعری له تیف هالمت نووسیوی و پی دهجهت زادهی ناته‌بایی نیوان رهنخنگر و شاعیر بن. بارزخاندنی نارهواش ته او و دک سوکسکارجندانی تارهوا، هنر به زانی شیعر دهگریتاهو، (نمی) له نه‌لوبیتیه پهخنه بزانیت، دیره‌شیعریکی لاوز ناکاته نمونوه بق پسندانی شاعریک. (۲) حمه‌مد حمه‌باقی دهليت: (رهنگ له رهنگ ناو دچیت)، که وهرکنایی (لونک لون الماء) یه تدوانیسه، بت نهوهی شاماژه‌یه بق سارچاوه‌کاهی کرديت، کهچی نازار عبدولواحدی چونکه پیش وخت بیراری داوه، ستایش شاعیر بکات،

دهبیتات: (که راستان دهويت، وتنکه به کوردی جوانتر و ناسکتره). (۳)

برووخت بینه‌نگنی، هونزاوه‌یکی دیکی حمه‌مد حمه‌باقیه، دلشداد حمه‌مد شمین که هنلی سانگاندووه. (۴) سارنجی خوتیه‌ری بق ناوه رانکیشاوه، که لو و شیعره‌دا سوود له هونزی شانز و تکنیکی چیزکنووسین و مرکیراوه، کاتنک شاعیر هانای بق کورس و دیالوک بردوه. خوشیک ناو شیعره که دلشداد حمه‌مد شمین لئن بینه‌نگ بوروه، ناویه، محمدامد حمه‌باقی که «هیلین»ی و دک رمزیتک بالکار خستووه، هاتوه له بدرافتزدا، رمزه‌کاهی شی کردووه‌تاهو، بهمهش هیلین یه زیبونی له دهست داوه، چونکه نهی شاعیر خواریاره، له پرته رمزتکوه بیلت، به چاند و شاهیدک لیک نادرتاهو، نامه جگه لهوی شیکردن‌هه‌یه رمز، نه‌رکی رهنخنگره، نهک شاعیر. (۵)

له روانگهی قویاد مجید میسریبه‌وه، محمدامد حمه‌باقی، شاعیریکی رومانیکه و شیعری زادهی ها‌لویستی بقدیوای بجووکی ناخفسکورته. (۶) میسری له پتی هاسنگاندنی شهش هونزاوهی حمه‌باقیه و پیومندیه نیوان نهاده و باری کوئمه‌لایه‌تیه و بیز روناکی داوه و به سارنجانکانیدا دیاره، نه پیامه‌یی که له کن ناو، پیویسته شیعر ها‌لگری بیت، له شهش هونزاوه‌یدا بدی ناکریت.

له کوشیعری **«زیوان»** دا، که ثم باسه هاوی خوتندهوهی دهات، محمد حمایقی و مک شاعیریکی عاشق دهینین، عاشقیکی شیدا و بودها که له بارهگای خوشویستیدا به چوکدا هاتوه و پرخی ماسیبهکه له زمیای باریپنی نهوندنا مله دهکات، خوشویستی درختیکه، مالی دلی نهیش، هیلانهی پاسرهوه کردوه، وطنی پروجیبیکان بواری نادهن، لو هیلانهیدا پیشوویک بدات.

محمد حمایقی و مک هار شاعیریکی ریمانتیک، دوزو بق کولارهی خیال شل دهکات، جامی قینی پاسر بعیراستکاندا قلب دهکاتهوه، تهبا و مک خودی خنی، هاوی تختنکرنی کوسیهکان دهات، کیشه نالزمهکان، بق نامیزی جیهانی خاوتني منالی و بق نیو سروشته پاکی دهبهنهوه، وطنی له زربهی حاله کاندا، جیهانی شیعرهکانی له خمهکانی نیوان خنی و دلخوازهکهی، بارینتر نیه.

نامز حیکهت دهیتیت: (نهکار شاعیریک هژنراوهکی بق دلخوازهکای نووسی و هژنراوهکه تهبا پیتوهندیی به هاردوکیانهوه هبوی، نهکور تاو شاعیره درجهفات نههات، خوشویستیهکیی به هندیک له کیشهکانی سردهدهمهوه گریت بدات، نهو هژنراوهه هیچمان پین نالیت).^(۷) محمد حمایقی و مک شیعرهکانی ۱۹۷۴ تا ۱۹۷۶ کوشیعری **«زیوان»** دا که روی دهی شیعر دهکانه خوشویستهکهی، ثیدی به جزویک وابستهی نهیونی دهیت، پین ناکرت پال بق هیچ لایهکی تر بکوتیت، ثم دیباردهه به شیعرهکانی دیکمشیوه دیاره، بهلام نهک باو زهقیهی که له شیعرهکانی سرهتابیدا بار چاو دهکوتت.

إن جبي لك فوق مستوى الكلام.

نizar قبانی، الأعمال الشعرية الكاملة، ص ۷۷۲

نهکیم کیان چونکه نووسین
بق خوشویستی تی شیرین،
دورره له توانی دانانی
سنور و میباست دهبرین.

زیوان، له

وان عینیک هما بحیره سکون.

نizar قبانی، الأعمال الشعرية الكاملة، ص ۳۰۸

چاوهکانت دهربایهکن قول و شین،
هیمن و منگ.

زیوان، ل ۵۱

محمد حمایقی سهرهتا کاریگرتبی نیزار قیمانی لمسار بیوه، دواتر که تووهته ژیر تهنسیری **«ندونیس»** دوه، ندلونیس هاوی دروستکرنی دیواریکه له نیوان شیعر و خوتهدا دهات، بؤیه هانا بق تامومه دهات، پیتوهندیی نیوان ندادب و زیانی به لاوه گرنگ نیبه، بؤیه شوین پینی سوچیهکان دهکوتت، له چوارچیوه تیروانینی بزرگوای بچوکدا کیری خواردووه، بؤیه به خنی سرسامه و تهبا و مک تاکککمس هملویست دهنویتیت.^(۸) غابه ملتنهه.

أدونیس، الآثار الكاملة، مجلد ۱ ص ۱۴۴

دارستانیکی کلپیه.

زیوان، ل ۶۴

موکب الاشجار.

أدونیس، الآثار الكاملة، مجلد ۲ ص ۱۱

رزوان، ۶۴

سودوهرگرن له تکنیکی شانق، دربرین به پخشان و نزیکوونوه له شیوه‌ی چیروک، محمد حمه‌باقی له
نهادنیس،وه فتربان بوجه.

محمد حمه‌باقی له ولامی پختنکه‌ی فوئاد مهید میسریدا دهیت: (نهکار له نامدهدا تنبیا فیکرمان بویت،
نهوه بق شتیکی نزد بچووک و ورد چووین).^(۱)

نهوی خاودنی ثاو بچوونه بیت، پیت برزانتیت یان نا، لهزیر کهیری دروشمی دیزینی (هونار بق هونر)دا خوی
دهبینتهوه، دهکه‌وتنه سلنهگاری ثاو بدرهیوه که نهکری کومه‌لاهیته نهدب فراموش دهکن و خو له راستنیه
که دهیت، پیوسته نهدب هلهکری پیام بیت، تعابن دهکن به هیند نهکرته فیکر له نامدهدا، شتیکی نوی
نیبه، بیچگه له پیالیزم به هامو مقره‌کانیه‌وه، ثاو پیازه شاده‌ی و هونریانه دیکای دوا به دوای
رمانسیزم سریان هلهدا، وک داداییزم، سوریالیزم و بارناسیزم، چونکه بیان نهکرا برهمه‌کانیان و مکو
شیر به روی زولمدا هلهکتیشن و نهیانویست لهکمال رهوتی پارسه‌ندنی میژوودا هنگاو بینن، بیوه به
مهبستی خودزینهوه له روپیرو و بوونه‌وه کیشکانی سردهم، نزد دروشمی وک، «هونر بق هونر» شیعر
نمانجه نهکه هؤکار و (شیعر له وشه پیک دیت، نهک له فیکر).^(۲) (ایان بلند کردمو).

که رزوان دخوتینهیوه، هاست به هابوونی بیر دهکن و ثلهو (بیر) بشه، شیعره‌کانی خولقاندووه، وشه‌کانی
هلهیزاردوه و شیوه‌ی دربرینه‌کاشیه نهاری کردوه، جئی سرخنجه محمد حمه‌باقی هار له همان نووسینیدا
دهیت: (وشه وک چهکنک بق چاککدن و گورین بهکار دههتم)، دیاره می‌ستی له وشه، فیکره، نه وفیکره که
به وشه دهري دهبریت، وشه کاتیک دهتوانیت بهشاری له کورانکاریدا بکات، که هلهکری فیکر بیت، نهکار نا،
وشه پوچی بین فیکر و بین کاکل، هیچ چاکسازیک برهمه ناهیت.

له نزیکا که نهتینم، هامو نینیات تیا نهتینم، رزوان ۱۴۲ ل

*

دمربایه‌کی لیوانلیو بوم،

له لپی دهسته‌کانتا هافت نهکرت، رزوان، ۱۵۶ ل

(ایانی هاویه‌شی سوقیگری و شیعر، لوتوه سارچاوهی گرتووه که هربووکیان بیر له جیهانیکی دیکه که له
واقعی بالاتر، دمکنهوه)،^(۱) بهلام نهو جیهانی سوقی چاوی تمن بربیوه، جیهانیکی ومهیمه و نهو جیهانی
شاعیری پیالیست بهشاری له دامه‌زاندندیدا دهکات، بیهانیکه لاسار زموی رقی نهترت و کوئینی پیومندیه
کومه‌لاهیته دواکوتونوهکان، زامنی دهکات، شیعره سوقیهانی زادهی قوئانغیکی میژووه‌ی و هلهلمارجیکی
کومه‌لاهیته بور، که لمیزه پسر چوون، نیشنانی نهم سردهده بق تهخکردنی کوسه‌کانی جیهانی واقعی،
چاو نابریته ناسمان، چونکه دهانیت، چهوساندنهوه، رهندگانهوهی پیومندیه کومه‌لاهیته نارهواکانه و به
ناوابوونی خوری سیسته‌ی چیناییت، نینسان له دهست زولموزندری نینسانی برای بزکاری دهیت، بزه نهوی
شوپنپی شاعیرانی سوقی هلهکریت، دهیت کوسه له بدردهم رهوتی میژوودا.

هامو شتیک له روانگای رواننگاهانی هنگاوما، وک خویه‌تی، رزوان، ۷۸ ل

(نینسان ناتوانیت دوو جار له یک روپیاردا مله بکات)، هیریوکلیتیس که بینجسید سال پیش زاین زیاوه،
درکنی بعوه کردووه که هامو شتیک ملکه‌چی یاسای کوران، (نهکار هونر لاسر بهجهه‌هانی نهکه
کومه‌لاهیته کی سورد بیت، پیوسته جیهان له کیاندا بیبینت و بهشاری له کورینیدا بکات).^(۲)
من نهزاوی چاکوکیشکانی پاریس

کوی و کوی هزاری تبروادهن،
له خوانی میوانداریشا

پالامای «هیلی» خانه خوی دهدن. زووان، ۷۳

هندیک جار، مهابت له هانا بق داستان و نعسانه بردن، خود زینه ووهی له دیاریکردشی هملوست، به انبه
کیشه کاتی سردهم. (۱۲) کت دهتوانیت، ثوه بزانیت، ثوهی ثو شیعره گوتوه، سهر به کام نتهوه و کام
سردهمه؟ کت دهتوانیت، ثوه له شیعره همله بینیت؟ تو بلتیت، چه قویکیش کاتی پاریس، به عسیه کان بن،
نهوانی هه ولی تیز قرکدنی بارزانی خانه خویان دا! سارله نوی به گه رخسته وه داستان پتویستی به
روشنیزیریکی قول، سعلیقه کی ورد و خیانیکی فراوان هه.

من کویه شازاد نیم، به لام که خوش وستیت

لیلم نپرسیت کچی کبیه؛ له کام چن کومهایت؟ (۱۳)

کومه لکی چینایه تی که مالبندی هامو چوساندنه ودیه که، مقری خوی به سار هامو لایانیکی زیانه وه، به
خوش وستیش وه جت دهیلیت. خوش وستی نیدی خوش وستی نیشتمان بیت، بان دلخواه، پیوندیزیکی
پتوی به چیزی چینایه تی دلاره وه هه. ثوه کاری شاعیر نیبی، ثوه و همه لای خوینه دروست بکات، که به
زیبری ثوین، سنوری نیوان چینه کان کال دهیتنه.

نه ها دلم چن له مشتوفی چه قویکانان گهوره تره،

نه ها ملم چن له پاتی ستداره کان نه ستورتره. زووان، ۱۲۶

رومانتیکه کان له تاوایی باره همه کاتیاندا، وک تاکه کاس به رهگاری چه وساندنه وه دهینه وه، ولن چه وساندنه وه
به خباتی ثم بان ثوه تاکه کاس بنبر ناکریت. یمکیک له خسله تاکانی ٹادبی ریالیزم سوژیالیست،
په زینه ووهی له خباتی تاکه کاس بیمه و بق خباتیکی به ریالیزی چینایه تی. قاره مانه نیجابیه کاتی پرمانی «دایکی»
گوزکی وک تاکه کاس دز به چه وساندنه وه نابنوه، به لکو له پوئی خباتی پرولیتاریادا دهتوانی وه. محمد مر
حامد باقی هر چنانه هندیک جار، خمه کاتی له خامنی نیوان دوره نویندار گهوره ترن، ولن نیویستوه، خم و
خواستی خوی وک تاکیک، به خم و خواستی کله چه وساوه که ووه کری بداد، که دهشتیت به خو
ساره سامبورون، یتی نهادیت، دهستباره ازی زه قرکدنی وه خودی خوی بیت.

ناکم خزمتی و وزیری
نام دهستینم به شیری.

عالیه برده شانی له سردهمی خویدا رومانتیکی شویشکیتی بووه، به لام شاعیری ثم سه روخته، چاوه ربی
هملوستی شویشکیتی انتری لئی دهکرت، خوینه به هینه قابل نایت که شاعیر تهیبا باس له تامازقی خوی
پوئزار و نشکننه بکات.

نه شمشیری گوزانی دهستی عاشقه کان،
تا نورد و گاکانی چه قوی قلاچقی سه ره هاتون.
ومن سارم لئی کنه وه. زووان، ۸۶

نه دهیبی ثم قوغناغه، نه دهیکه تعبیر له پیزدان و ویستی چه وساوه کان دهکات، تزوی هیوا له دررو ویاندا
دهجتیت و بق بزویته وه هانیان دهاد، نووسه بری ثوه نه دهیه چونکه هه لکری فیکری چه وساوه کانه، دیوار له
نیوان نهوان و خویدا دروست ناکات، به لکو به زمانی نهوان دهیفیت، خوی له وشه پیزکردن به دور دهکرت و
به زمانیکی ساکار، ولن پرمانا، مهابتی خوی دهدره بیت.
سنگی هممویان شریخی حیله هی ناسبی

چقراوگهکی بارانی سهروزوری تیا نمیبسترا. زووان، ۱۱۲

شrixخی حیله‌ی نمیسپی چقراوگهکی بارانیک که سهروزوریش بباریت! نایا نموه شیعره، بان وشه پیزکردن؟ محمد حمهباقی نمیتوانده پیوندندیگی وا له نیوان نمود و شاندا پیک بهنیت که شیعریان لئے پیدا بیت.

وشکان که مانايان شاشکرایه، لو وینه سهیرهی نمودا، نمک هم وزه و توانای نوتیان تیدا نمیترادهنه، بلکه نموه مانایی له قاموسیشدا همیانه، نزدانویانه.

چونکه زمان، کارهسی سارهکین شاعیره بق دربرین، بؤیه شاعیر دهیت دمسه‌لاتی بسار زماندا بشکیت و هاوی دهوله‌مندکردنی زمانی نهادهکهشی بدادات. (کمیتک زمان نهایت و بویزیت شیعر بنویسیت، وک شیتبیتک مهلهوانی نهایت و خوی فری بداته نیو روپیاریکی هائچووهه،) (۱۵)

تا نزدودوکانی، چاققی قلاچقی سرم سرم نهاتوون. زووان، ۱۶

نمودی بقلاچوکردن دیت، نزدودوکان نمیه، نزدودو، نزدودوکا، لشکرگاهه، نزدودو، لمشکره.

کریکه له چرکه و لیدانی دلم پانگریت. زووان، ۱۲

چرکه بق نامیر دهست دهدادات، وک چرکه سه‌عات، نمک بق دل.

کولکانی باخچه‌کهشمان

خوزگکی سهپریکی نزیکی بهماری چاومکانی تون. زووان، ۱۲

(خوزگک) بدو جقره ناخربته پستو، بق نمود شوته، شهدایان نامزرق، پاسته.

نیسکای نمیسپی ههوالیکی عاززهتیبه.

نیسک، به مانای لنجهولاری ناسب دیت، نمیسپیکه بق بیستنی ههوالیک عاززهتی بیت، بان ههوالیکی کریکی پن بیت، به لنجهولار، بدرهو سارچاوهی ههواللهکه بان بق لای نمودی نامزرقی بیستنی ههوالکاهه، به ری

ناکویت، بلکوو دهشتیت ببداته چوارنانه و بال پیدا بکات.

کجم مایه‌ی زیان، پادکاری

شیابام، نزیبره‌ی شیرینی داری

غرامی کمدوهامی تافی لاویم

دلوقی خوتنی کرمی ناگراویم. (۱۶)

کزان له شیعرهیدا تاکنیکی (تدویری) بهکار هیناوه، هردو وشهی (پادکاری) و (شیابام) هارچه‌نده هم بریکی دهکونه نیوهدتیریکه، بهلام تاواوکاری پاکنیر و هار که خوینار له نیوهی پاکمی دنیمهکه بوجوه، نیوهی

دووهی بانگک دمکات. روپیاری شیعره‌که هینده سروشتنی ملى پیزه‌هی خوی گرتووه، خوینریش ریدوه خوی

دهدات، (پادکاری شیابام) پیکووه مهابت دهربین و همان پیوندندی بختیش له نیوان، کوتانی نیوهدتیری

دووه و سارهنانی نیوهدتیری سیهیمیشد، واتا له نیوان، (داری) و (غرامی) اشد، دوپیاره دهیتیوه، نمده و تیاری

نموده اهونه‌نگیبه جوانی سرجامی وشکانی شیعره‌که، پیکووه گری دهدادات.

کزان پریزترین هونه‌ری له چیکرنده نموده و شکاندا نواندوجه، (نزیبره‌ی شیرینی داری غرامی کمدوهامی تافی

لاویم). سیحریک له پیکخستنی نمود و شاندا همه، که نمک هم سرسام، تووشی حبیسانمان دمکات، نمهم

دیارددهی له شیعری سالانی حافظداد، به شیوه‌هکی نمی، سمری هم‌لدا و محمد حمه‌باقیش پیکیکه له اهانی

شیعری (مدهوره) نووسیوه.

چهق نیستاش خوی نانانست

خوی له خویها دهگای خوین نهخانه سه پشت

خوینیش ماینیکی زین پژوهشته هینانی بوجوکی ناگره

ببوکی ناگر هامو و مرزی

له ناهنگی کپهستین همیشی ناخی عاشقا دانه زنی

ناخی عاشق ولای پرسه کوشتنی

تریفهی چاوی نستیرهی بهانیانه. زووان، ۸۵

ئاسمان جنگی نستیرهی ترى تبا نابیتهوه، که رسته شعریه کی «نیرودا» بیه، بى نهودی ناماژه بى سەرچا و عکیه کرابیت، ناویشانی بیکیکه لە «شیعر» مکانی «زووان» و هولنیکه بى نووسینی شیعری مدهور، محمد مادی حامباقی لە «شیعر» میدا بىن نکاروه، ئو پیوهندیبی پتووه بەھینه ناراوه کە شیعری مدهور دەیخوارتت. نە وشکان بە شیوه کیکی سروشیت بە دواي بەکدا دېن و نە رسته کان خۆسکیيان پیوه دیاره، بۆیه لە وشە پیزکردنو نزیکتە وەک لە شیعر، زماشی «شیعر» کە لە «ھەلە تزییه، وەک نموونە: مایپىزى زىن پۇشتە ھەلە، زىكراوا راستە، تریفهی نستیره، ھەلە، تریفه هى مانك.

پەرسىلەکى برسیتىمى

لە پېپەلەی پەنەنەوە لەواشى مانگى رووماتى

خۇي تىر نەكەرد. زووان، ۹۹

پەرسى كوشتنی تریفهی چاوی نستیرهی بهانیان! پېپەلەی پەنەنەوە لەواشى مانگى رووماتى: پیزکردنى ئەم ھامو خوازانە بە دواي بەکدا، درېتىك بۇو، لە سەرتاھ سالانى حەفتادا شیعرى كوردى بە دەستىبىوه دەنلااند و چەكىك بۇو بە دەست نايارانى نوتىكىنەوە شیعرەوە.

بە ناهنگى، بە خەۋشتر

بە گۈچىكى دل، دەنگى خۇشتەر. (۱۷)

كۈزان وشە لەسەر يەك كەلەك نەكىدووه، کە دەلتىت (گۈچىكى دل)، چەند دەپەنەنەكى بۇون و بىن گىرىيە، ھېنەدش قۇول و پەرمانايە. خۇشىكى دېكى شیعرى (ئاسمان جنگی نستیرهی ترى تبا نابیتهوه، نەوەي، کە محمد حامباقى دەلتىت:

بە لام دەنگ سەلکە تۈور نىيە، ھەلکىنەرى،

ناخى ئۇوش قىسى خۇي نىيە، ئەۋ نىيە نازم حىكىمەت دەبىزىت: (بەلام ئەوان ناتوانىن، بەو ئاسانىيەي سەلکەشىلەتكى ھەلەتكىش، سەرى مۇرپەكىش ھەلەتكىن): (۱۸)

خۇم راپسەكان و نەر انەم

نەر انەم و ھەناسەميان

بى ناو سنگ و سىبىكائىن كېرایووه. زووان، ۷۶

دوپارەكەنەوە، بىو شىۋىچەي لە شىعرەدا وشەي (نېراندەم) پاتە كراوەتەوە، پانتايىكى بەزغراوانى لە (زووان) دا داگىر كەنەوە و يېكىكە لە خۇشەكانى شیعرى محمد مادى حامباقى. (۱۹)

جارىكى تر چەققۇكائى يانكى بىرى ھۆلى سۈلتان

سۈپۈرانووه، خۇلانووه، بۇرانووه،

ئەنجام لە بېرىنى سەرما

ئاراميان گرت، كېرساناهو. زووان، ۸۱

لە شیعرى جواندا، ھېچ وشەي كىزادە نىيە، ئاخىر شیعرى جوان زادەي كورتىتىزىيە. لە كۆپلە شىعرەدا، نزىكەي نېوەي وشەكان زىادەن و بە لابىدىنان، شىعرەكە جوانلى دەبىت.

جارىكى تر چەققۇكائى بىرى سۈلتان سۈپۈرانووه،

نهنجام له پريين سه رما، كيرسانه اوه.

همامو شيعره کانی زوان، به دهست دهردي (حمشو - تيئاخدين) ووه دهنه اين، هندتک جار راکرتنی کيشى شير، محمد حمه باقى ناجار گردووه، هانا بق ناواکار دانان بيات، ودك وشى (هممو) لەم دېردا:

نهوه من و گۈزپان و هامو هاممو تاروا دەگان، زوان، ل ٧٧

هندتک جاري تر، وشه يان دهربىرنى واى هيئناوه، كه زەق زەق دياره، بق راکرتنى ياشبەند، قوت كراوەتھو، ودك (بېپۇوه) لەم نەمونىيىدا:

پام ئەكىر بق پشت دەركاكى مالى ئىوه،

بىدەنگ ئەسەنم بېپۇوه، زوان ل ٦٣

ئىشى (بېپۇوه)، هار ئاوجىيە كە هاوسەر روايى (ئىوه) يە، ئاخى ئىنسان هەر بې پىوه دەوەستىت! (٢٠)

ئازاد عبدولاهيد دەلىت: (محمدى حمه باقى بېيە كەم خىرى دەرمەخات، چونكە بې شيعرمەكانىدا دەجىتھو و دەيە) وېت شىتى نوي بلىت، (٢١)

نهو شاعيرىي بەكاۋەخ بنووسىت، شيعره کانى لە يەكدى ناجن، ئاخى شاعير ئەكىر لە ماومەكى كورتدا دوو شيعرى كوت، دەشىت جىددىستى شيعرىي يەكەمى بې شيعرى دووەمىيەوە ديار بېت، نەم لە يەكدى چونە، زادى

ئەوەي، شاعير پېش ئەوەي كەشەھوا و دەرۋەھەري شيعرىي يەكەمى جى ئىشىتىت، دەستى بې نۇسىنى شيعرى دووەم گردووه،

باالت درەختىكى كە،

حەز ئەكم باوشى پىا كەم، تىا بسووتىم، زوان، ل ١٤٥

نهوه وېتىيەكە لە شيعرىي (لازە)، وەلى لە شيعرىي (زىيان) بىشدا دوپىارە بۇوهتەوە:

كە باوشى پىا كەم، سووتا، زوان، ل ١٥٢

باندە و چەق، دوو رەمنى، بق دوو مەبىستى جىاواز و ناكۆك، ئاو دوو رەمزە، پانتايىكى بېرىنيان لە (زان) دا داکىر كردووه، باندە سىمبول بق دلدارىكى شەميدا، بق پەيمەرىكى زوان دوو عاشقى ئىقلاتۇنى و بق زۇر شىتى دىكەي ئازاد و پاڭز.

خۇم ئەدى من كۇتر و تۇز ھەيلانىت،

پاسار سارتى دەورە ئەكم، زوان ل ٧٥

لە دېتى (غۇزىدە) ووه، ئازەزۇي پايدا كردىنى تونانى فىرين، زادەي تامەززىقىيە بق بېتكەبىشتنى جىسى، (٢٢)

سەرپىرىنەم

دوا بىريارى كونگرەي هەر چى چەققىيە.

چەققىي شەشىر و خۇنچەرىش، رەمنى بق خۇنچەشتن، بق هامو شەتىكى دىزىو، بق چەوسىتەر و بق مەقاش و كونتكى دەستى زالىم و نەوه ئەركى شيعرە بە كىزىاندا بېجىتەوە.

سلىمانى 1980 - كاترىنەمۇل 2004

سەرچاودەكان

(١) د. محمد يونس، غوغول، ص ٩١

(٢) جىرا ابراهىم جىرا، الرحله الثامنة، ص ١٠

- (٣) کوزفاری بیان، ۵، ۴۹
- (٤) هالبیارده له بیوانی کوزفاری کوردستان
- (۵) چیرا ابراهیم چیرا، الرحله الثامنة، ص ۸۶
- (٦) هاوکاری زماره ۲۰۱ و ۲۰۲
- (٧) هنا مینه، ناظم حکمت، السجن، الحیا، المرأة، ص ۲۱، ۷
- (٨) احمد یوسف داود، التطور الشعري عند ادونيس، المعرفة، عدد ۲۰۷
- (٩) هاوکاری ۵: ۲۰۵
- (۱۰) ارنسن فیشر، الاشتراکیه و الفن، ص ۱۲۱
- (۱۱) عدنان حسین العوادی، الشعر الصوفی، ص ۲۹
- (۱۲) و (۱۳) ارنسن فیشر، الاشتراکیه و الفن، ص ۷۷ و من ۱۵۳
- (۱۴) بالکراوهی شتروق، ملاینه لوانی هالمجه.
- (۱۵) رهسپول حامزه اترف، داغستانی من، ل ۷۲
- (۱۶) کیزان، هوتراوهی شیوه‌هی کولان.
- (۱۷) کیزان، هوتراوهی رهیتکی جوان.
- (۱۸) نویسنده کورد، ۵: ۲ تابی ۱۹۷۹
- (۱۹) سازنچی لایه‌رهکانی ۵، ۵۸، ۶۲، ۶۳، ۷۳، ۷۵، ۸۷، ۹۸، ۹۹، ۱۱۳، ۱۰۷، ۱۰۴، ۱۰۳ و ۱۰۹ و یش بدهنا
- (۲۰) هروهها بروانه لایه‌رهکانی ۵، ۱۱، ۲۵ و ۵۰
- (۲۱) کوزفاری بیان، ۵، ۴۹
- (۲۲) فروید، التحلیل النفسي و الفن، ت: سعیدر کرم، ص ۸۷